

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 lutego 1959 r.

w sprawie tworzenia funduszu zakładowego na rok 1959 w niektórych przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych.

Na podstawie art. 2 ust. 3 i 4 oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym na rok 1958 (Dz. U. Nr 18, poz. 74) oraz art. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1958 r. o funduszu zakładowym na rok 1959 (Dz. U. Nr 77, poz. 399) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie dotyczy:

- 1) państwowych przedsiębiorstw przemysłowych:
 - a) wchodzących w skład resortów nieprzemysłowych z wyłączeniem przedsiębiorstw branży metalowej podległych Ministrowi Obrony Narodowej,
 - b) podległych Ministrowi Górnictwa i Energetyki z wyłączeniem kopalń węgla, przedsiębiorstw energetycznych, przedsiębiorstw Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Górniczych oraz warsztatów naprawczych i zakładów remontowych,
- 2) Zakładu Komplektacji Dostaw oraz Centralnego Biura Konstrukcyjnego Przemysłu Drobnego.
- 3) Zjednoczonego Przedsiębiorstwa Rozrywkowego podległego Ministrowi Kultury i Sztuki,

4) jednostek działających na zasadach rozrachunku gospodarczego w ramach Centralnego Zarządu Radiostacji i Telewizji, podległych Ministrowi Łączności

— zwanych dalej „przedsiębiorstwami”.

II. Odpisy na fundusz zakładowy.

§ 2. Przedsiębiorstwo dokonuje odpisu zasadniczego na fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej 2% osobowego funduszu płać planowanego na rok 1959, jeżeli spełni warunki, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym na rok 1958 (Dz. U. Nr 18, poz. 74), zwanej dalej „ustawą”.

§ 3. Jeżeli przedsiębiorstwo pogorszy w roku 1959 swój wynik w porównaniu z wynikiem osiągniętym w 1958 r., a w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy, w porównaniu z wynikiem planowanym na rok 1958, suma odpisu zasadniczego ustalona w myśl przepisu § 2 podlega zmniejszeniu o 4% za każdy procent pogorszenia wyników w granicach do 10% oraz o dalsze 6% za każdy procent pogorszenia wyników w granicach od 10 do 20%. Jeżeli pogorszenie wyników wyniesie więcej niż 20%, przedsiębiorstwo traci prawo do odpisu na fundusz zakładowy.

§ 4. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo poprawi wynik roku 1959 w porównaniu z wynikiem w roku 1958, a w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy, z wynikiem planowanym na rok 1958 — dokonuje odpisu dodatkowego na fundusz zakładowy w określonym procencie, zwanym dalej „stawką odpisu”, w stosunku do:

- 1) wzrostu zysku bądź
- 2) osobowego funduszu plac planowanego na rok 1959.

2. Właściwi ministrowie określają, który ze sposobów dokonywania odpisu dodatkowego wymienionych w ust. 1 ma być stosowany w podległych przedsiębiorstwach.

3. Ustalony dla przedsiębiorstw sposób obliczania odpisu dodatkowego nie może być zmieniony w ciągu roku 1959.

§ 5. 1. W przedsiębiorstwach rentownych, w których zysk osiągnięty w roku 1958 był wyższy od kwoty odpowiadającej 2% osobowego funduszu plac wykonanego w roku 1958, stawkę odpisu dodatkowego od wzrostu zysku (§ 4 ust. 1 pkt 1) określa stosunek procentowy kwoty odpowiadającej 2% planowanego na rok 1959 osobowego funduszu plac do zysku roku 1958 lub do zysku planowanego na ten rok, jeżeli plan zyska na rok 1958 nie został wykonany.

2. Stawkę odpisu dodatkowego, o której mowa w ust. 1, koryguje się:

- 1) o współczynnik wzrostu zysku oraz
- 2) o współczynnik rentowności.

3. Współczynnik wzrostu zysku wynosi 1, a ponadto 0,06 za każdy rozpoczęty procent wzrostu zysku. Współczynnik rentowności ustala się w załączniku do rozporządzenia.

§ 6. Jeżeli podstawą odpisu dodatkowego na fundusz zakładowy jest fundusz plac (§ 4 ust. 1 pkt 2), odpisu dodatkowego dokonuje się w wysokości kwoty odpowiadającej 0,6% planowanego na rok 1959 osobowego funduszu plac za każdy procent poprawy rentowności. Poprawę rentowności mierzy się stosunkiem procentowym sumy wzrostu zysku do sumy kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług przemysłowych w 1958 r.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwa deficytowe, na które rozciągnięty został sposób dokonywania odpisu dodatkowego, określony w § 4 ust. 1 pkt 1, dokonują tego odpisu od wzrostu zysku kalkulowanego, tj. różnicy między zyskiem kalkulowanym za rok 1959 a zyskiem kalkulowanym za rok 1958.

2. Zyskiem kalkulowanym w rozumieniu rozporządzenia jest różnica między wartością sprzedanej produkcji i usług przemysłowych w cenach kalkulowanych a jej rzeczywistym kosztem własnym. Ceny kalkulowane przyjmuje się dla produkcji porównywalnej na poziomie wynikającym z kosztu własnego 1958 r. powiększonego o 5% zysku, a dla produkcji nieporównywalnej — na poziomie planowanego na rok 1959 kosztu własnego powiększonego o 5% zysku.

3. Stawkę odpisu dodatkowego określa stosunek procentowy kwoty odpowiadającej 2% planowanego na rok 1959 osobowego funduszu plac do zysku kalkulowanego w roku 1958 skorygowany o współczynnik wzrostu zysku i współczynnik rentowności, określone w § 5 ust. 2 i 3.

4. Przedsiębiorstwa rentowne, w których zysk osiągnięty w roku 1958 był mniejszy od kwoty odpowiadającej 2% osobowego funduszu plac wykonanego w roku 1958, dokonują odpisu dodatkowego na fundusz zakładowy według zasad, o których mowa w ust. 1—3.

§ 8. Przedsiębiorstwa deficytowe, dla których przyjęty został sposób dokonywania odpisu dodatkowego na fundusz zakładowy określony w § 4 ust. 1 pkt 2, ustalają wysokość tego odpisu w myśl § 6, z tym że poprawę rentowności mierzy się stosunkiem procentowym sumy zmniejszenia straty do kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług przemysłowych w 1958 r.

§ 9. Jeżeli plan przedsiębiorstwa na rok 1959 zakłada zgodnie ze wskaźnikami ustalonymi przez jednostkę nadrzędną pogorszenie wyniku działalności gospodarczej w stosunku do 1958 r. oraz w razie nieporównywalności wyniku 1959 r. do wyniku roku 1958 — prawo do odpisu zasadniczego uzyskuje przedsiębiorstwo za osiągnięcie wyniku planowanego na rok 1959, a prawo do odpisu dodatkowego na fundusz zakładowy — za poprawę wyniku w stosunku do wyniku planowanego na rok 1959.

§ 10. Przedsiębiorstwa nowo powstałe lub powstałe w wyniku reorganizacji mają prawo do odpisu zasadniczego na fundusz zakładowy za osiągnięcie wyniku planowanego na rok 1959, a prawo do odpisu dodatkowego za poprawę wyniku w porównaniu do wyniku planowanego na rok 1959.

§ 11. W przedsiębiorstwach wymienionych w §§ 9 i 10 poprawę rentowności mierzy się stosunkiem procentowym sumy poprawy wyniku do sumy planowanych kosztów sprzedaży produkcji i usług przemysłowych na rok 1959.

§ 12. 1. W celu ustalenia, czy przedsiębiorstwo spełniło warunki do dokonania odpisu na fundusz zakładowy, oraz w celu obliczenia wysokości odpisu należy skorygować wynik działalności gospodarczej osiągnięty w roku 1959 stosownie do przepisu art. 6 ustawy.

2. Dla celów, o których mowa w ust. 1, wynik roku 1959 koryguje się również o wskaźnik procentowy zmiany wysokości sprzedaży planowo deficytowych wyrobów i usług w roku 1959 w stosunku do roku 1958.

3. Właściwi ministrowie określają w drodze zarządzeń, w jakich przypadkach koryguje się wynik działalności gospodarczej za rok 1958 w celu obliczenia odpisu na fundusz zakładowy na rok 1959. Zarządzenia te powinny być wydane w terminie do dnia 31 marca 1959 r.

III. Specjalne zasady tworzenia funduszu zakładowego.

§ 13. 1. Zjednoczone Przedsiębiorstwo Rozrywkowe dokonuje odpisu na fundusz zakładowy od osiągniętego przez przedsiębiorstwo zysku w wysokości 30% tego zysku.

2. Przedsiębiorstwo „Zakład Opracowań i Produkcji Aparatury Naukowej”, podległe Ministrowi Szkolnictwa Wyższego, dokonuje odpisu na fundusz zakładowy od osiągniętego przez przedsiębiorstwo zysku w wysokości do 20% tego zysku.

3. Przepisów §§ 2—12 nie stosuje się do przedsiębiorstw wymienionych w ust. 1 i 2.

IV. Środki dodatkowe na fundusz zakładowy oraz zmniejszenie wysokości odpisów.

§ 14. Właściwi ministrowie mogą w porozumieniu z Ministrem Finansów zezwolić przedsiębiorstwu na zaliczenie na fundusz zakładowy całkowitego zysku osiągniętego z produkcji ubocznej określonego rodzaju artykułów.

§ 15. Przy ustalaniu, czy przedsiębiorstwu przysługuje prawo do dokonywania odpisów na fundusz zakładowy, jak również przy ustalaniu wysokości tych odpisów, wyłącza się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo z produkcji nietypowych artykułów i usług, nie objętych obowiązującymi cennikami (taryfami).

§ 16. 1. Jeżeli wartość produkcji nietypowych artykułów i usług, o których mowa w § 15, przekracza 50% ogólnej wartości produkcji i usług, przedsiębiorstwo nie tworzy funduszu zakładowego.

2. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów mogą zezwolić w gospodarczo uzasadnionych przypadkach na tworzenie funduszu zakładowego w przedsiębiorstwach, w których wartość produkcji nietypowych artykułów i usług przekracza 50% ogólnej wartości produkcji i usług, pod warunkiem ustalenia systemu kontroli cen zbytu na artykuły i usługi nietypowe, zabezpieczającego przed osiągnięciem nadmiernych zysków.

V. Zasady pokrywania wydatków na nagrody w przedsiębiorstwach, które nie tworzą funduszu zakładowego.

§ 17. 1. Przedsiębiorstwu, które nie spełnia warunków określonych w rozporządzeniu, jednostka nadrzędna może zezwolić na dokonywanie wydatków na nagrody do wysokości kwoty nie przekraczającej 0,2% planowanego na dany okres osobowego funduszu płac.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, zalicza się na straty przedsiębiorstwa. Jeżeli jednak przedsiębiorstwo nie spełni tylko w pierwszym półroczu lub w trzech pierwszych kwartałach 1959 r. warunków do utworzenia funduszu zakładowego, natomiast spełni je w następnych okresach 1959 r., wydatki na nagrody dokonane zgodnie z ust. 1 traktuje się jako wypłaty obciążające fundusz zakładowy.

§ 18. 1. Przedsiębiorstwu, które zgodnie z § 16 ust. 1 nie tworzą funduszu zakładowego, jednostka nadrzędna może zezwolić na pokrywanie wydatków na nagrody, świadczenia oraz na zaspokojenie innych potrzeb pracowników — do wysokości 2% planowanego na 1959 r. osobowego funduszu płac, nie przekraczającej jednak kwoty osiągniętego zysku lub kwoty, o którą obniżono stratę. Wydatki te zalicza się do kosztów przedsiębiorstwa.

2. Zezwolenia na dokonywanie wypłat, o których mowa w ust. 1, mogą być udzielone po stwierdzeniu, na podstawie

sprawozdań z wykonania planu przedsiębiorstwa i sprawozdań finansowych, że przedsiębiorstwo osiąga w swej działalności gospodarczej pozytywne wyniki ekonomiczne przez:

- 1) zwiększenie produkcji i polepszenie jej jakości;
- 2) terminowe wywiązywanie się ze swych obowiązków wobec odbiorców;
- 3) wzrost wydajności pracy, oszczędną gospodarkę materiałową i likwidację marnotrawstwa;
- 4) prawidłową gospodarkę inwestycyjną.

VI. Przepisy końcowe.

§ 19. Rada Ministrów może na wniosek właściwego ministra zgłoszony w uzgodnieniu z zarządem głównym właściwego związku zawodowego ustalić w terminie do dnia 31 marca 1959 r. dodatkowe warunki do uzyskania funduszu zakładowego w niektórych przedsiębiorstwach, o ile będzie to niezbędne dla skuteczniejszego oddziaływania na poprawę wyników ekonomicznych działalności przedsiębiorstw.

§ 20. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do przedsiębiorstw prowadzących eksperyment ekonomiczny, jeżeli w przedsiębiorstwach tych fundusz zakładowy tworzony jest na odmiennych zasadach.

§ 21. Na podstawie decyzji właściwego ministra wydanej w porozumieniu z Ministrem Finansów przepisy rozporządzenia mogą być stosowane do działających według zasad rozrachunku gospodarczego gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, których przedmiot i rodzaj działalności uzasadnia tworzenie funduszu zakładowego.

§ 22. W razie stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia należy stosować sankcje przewidziane w art. 12 ustawy.

§ 23. W przedsiębiorstwach objętych przepisami niniejszego rozporządzenia nie stosuje się dotychczasowych przepisów dotyczących finansowania wydatków na współzawodnictwo w zakładzie pracy oraz nagród indywidualnych za szczególne osiągnięcia.

§ 24. W przedsiębiorstwach, dla których ustalono rok gospodarczy, nie pokrywający się z rokiem kalendarzowym — przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednio do roku gospodarczego.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1959 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do rozporządzenia Rady
Ministrów z dnia 18 lutego 1959 r.
(poz. 130).

Rentowność przedsiębiorstwa (w %)	Współczynnik rentowności
1	0,01
2	0,0385
3	0,083
4	0,143
5	0,216
6	0,30
7	0,390
8	0,50 ⁰⁰
9	0,61
10	0,738
11	0,86
12	1,00
13	1,13
14	1,3
15	1,45
16	1,6
17	1,77
18	1,91
19	2,11
20	2,27
21	2,46
22	2,53
23	2,75
24	3,00
25	3,19
powyżej 25	3,20